

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ז.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל' קדוש
ההמש' הבלע י סמג עשין
מו:
לה ב מיי שם הבלע א סמג
שם:
לז ג ד מיי שם ה' יד:
לז ה טו"ע ז"ח ק"י מכת
ספ"ד א:
לח ו ז מיי פ"ד מהל'
שקלים ה' יל סמג עשין
מה:
לח ח מיי פ"ח מהל' כלי
המקדש ה' ז:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ולתרום
שקלים. ראשון להקריב
קרבנות הקדשים מתרומת
שלש קופות: (ג) רוב ד"ה
ההפסקה כ"י לקמן ג"כ אחר.
כ"י נראה דקדוש לז"ל אלא
[לא פ"ה הש"ס נבין לירקום
ולתרום דברית לקמן דף
י"ב ונתנה צדקה אלא לא
תשי מרס אלא] דמ"ל
לתלמודא מנה ושי' אס כן
הכל נמי לא הו ליה למימר
ההפסקה לא קמיי' אלא דמי
ושי' ואלה קמיי' דלקמן
נמי סמך למירל' דהכל
ההפסקה לא קמיי':

גליון הש"ס

רוב' ד"ה שפא וכו' ליבא
לפניה בול' האי. עין יומא
לה ע"כ תוס' ד"ה נחום:

הגהות מהר"ב

א רש"י ד"ה עיבורין מניסן
מניסן כ"י ולעין צלצור עיבור
השנה ניסן מל"ז:

רבינו חננאל

ובכור בעל מוסע
שנולד שראוי לאכילה והוא
דקים ליה בבויה שכלו
לו חשיו. מניסן לו שנה
משנה שנולד. תנו רבנן
באחד בניסן אלא השנה
לחדשיו כולי' מנא לן.
דכתיב ראשון הוא לכם
לחדשי השנה ונדרח. ופירש
רב חסדא ונדרח דבריו.
ואמר רבינא דבר זה אינו
מפורש בתורה אבל מפורש
הוא בדברי קבלה, ובינים
עשרים וארבעה לעשר עשר
חדש חדש חדש וגו'.
ואסיקנא ומתניתין דלא קמיי
לחדשיו אל פליג, אלא
בשנים קא מיי' בחדש
לא קא מיי'. ולעבורין.
אוקימנא להפסקת עיבורין.
כלומר, כיון שהגיע ניסן
נפסק עיבור משנה זו, כדאמרי
הן העידו שמעברין את השנה
כל אדר, שהיו אומרים עד
הפורים. ואם נשלם אדר ולא
עיברוהו, נפסק העיבור ושוב
אין מעברין שנה זו. ותנא
דידן בהתחלת השנים מיי',
בהפסקת עיבור מוז השנה
לא מיי'. ולתרום שקלים.
פירוש, בשלישה פרקים בשנה
תורמין את הלשנה, ובעל
קופות של שלש שלש סאים
היו תורמין את הלשנה.
והתורמין הראשונה של
תורמת שקלים היתה באחד
בניסן כ"י שבי דאמר קרא
זאת עולת חדש בחדשו

הא בבעל מוס. בעל מוס מעיקרו דתס וענשה בעל מוס כיון
ללא חזי לאכילה מונים לו משעת הרגלה ואין לדקדק מכאן
שהיה שייך כל תאחר בנתינה לכהן דהכל לענין להאכילו בתוך שנתו
לנרין כדאיתא פרק [עד כמה] (בכורות דף ק"ז):

מדבריו בבלה למדנו. לא מני

למיתן שנתא מנייהו כלל
אס לא נאמר שנתא מנייהו כלל
סדר שמות החדשים זה אחר זה והכי
אמר ביירושלמי שמות החדשים עלו
ביום מצבל צראשונה בירח האיתנים
שנו נולדו אבות בירח בול שנו כל
העולם נוצל והארכ עשויה בולות בולות
שנו בולים לזמנה בנתינה בירח זה
שנו זה האילנות מכאן ואילן ויהי צדש
ניסן שנת עשרים ויהי צדש כסלו שנת
עשרים צדש העשירי הוא חדש טבת:
בשנים קא מיי'. וקשיא דהא
קא אמר לרגלים ואמר
לעיל כיון שעברה עליו שנה בלא
רגלים ורגלים בלא שנה י"ל מכל
מקום צדשים לא קא מיי'.

הם העידו. משנה היא בעדיות

(פ"ו משנה ז) ופ"ק דסנהדרין
(ד' י"ב: וס) ג"כ (ז' ע"ב) צדש ציוס ל' של
אדר דאמר רב נחמן מעובר וקדוש
ומקשי ליה רבא מכדי מפורים לפסח
תלמי' יומין הוי ומפורים דרשין
בהלכות הפסח וכי מני ר"ה ירחא
ומתקיים לז"ל אמי ללולוי ר"ה ה"מ
לאקשי' אמתניתין דעדות:

בהפסקה א קא מיי'.

(ד' י"ב: וס) ג"כ (ז' ע"ב) אדר
תשירי ר"ה לירקות ולא קמיי לנדרים
כדקמיי צדתימא משום דמתניתין
ההפסקה לא קא מיי'.

מראשית השנה. לקמן (ד' ט:).

אמרינן דזה תשירי:

שפא א ימסרם יפה יפה.

פלוגתא דתנאי היא כסוף
פרק הצית והעליה (ב"מ ד' ק"ח). ג"כ
שומרי ספיחים צעניעם אי מתנדב
שומר חנם וקצת מימה דפרין הכל
פשיטא צמיתא דהויא פלוגתא דתנאי
ושמא יס לחלק דהכל * ליכא למיחש
כולי האי כמו בשומר:

לא

לא קמיי' ולעבורין: לעיבורין מניסן ותנא (א) אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברוה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
י"אעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין י"הפסקת
עיבורין דתנן * הן העידו י"המעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר * (ה) שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי ללולוי בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיי' בהפסקה לא קמיי' ולתרום
שקלים: מנלן א"ר יאשיה אמר קרא * זאת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה
(ז) אמרה תורה חדש והבא קרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב * וראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
* ומראשית השנה דנין * שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים שאין עמה חדשים * אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש * ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה * קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
לא

בעל מוס. שנולד צמומו ועומד לישהט צחוק מיוס שנולד הוא רלוי
לכן ומונין לו משנולד: מי מלי אכיל ליה. ציוס שנולד דלמא נפל הוה
ואין שחטה מטהרמו עד שישנה שמונה ימים דשז נפק ליה
מכלל נפל דתניא (שבת ד' ק"ה): רש"י אומר כל ששהה שנים יום
בחדש אינו נפל וצדשהם שמונה ימים:

לחדשים. למנין חדשי השנה:

לעיבורין. קא ס"ד ליצב צ"ד ולעין
אס השנה הצאה זריכה להמעבר:
ולתרום שקלים. (ה) להקריב ראשון
קרבנות הלקוחים מתרומת קופות של
שקלי שנה זו: אף לשכירות כמים.
המשכיר בית לחצירו ואמר לשנה זו
כלתה שנתו צלח צניסן ואפי' לא
דר בו אלא חדש אחד: החדש הוה
לס. ומנלן דניסן דכתיב ויקחו להם
שה לפסח וכתיב קרא אחריתא שהפסק
בחדש האביב שיש בו אביב שהצדקה
בכירה בו להיות מבוטלת בגמרא
בישולה: צעניא אביב וליכא. שכבר
נגמרה מניסן ואי' איכא זרעא אפילה
על ידן. מעברין אותה.
ומידעין לגולה אחר ר"ה מיד
שעברתה (שם). ואעפ"כ
אין מעברין. אותה בשני
החדשים האחרים אלא בשני
אדר יעשו שני אדרים (שם).
הן העידו. ר' יהושע ור'
פפייס בנמ' עדות (סנהדרין
טז). שמעברין השנה כל
אדר. ואעפ"כ שלא נמלטו
לעבר קודם הפורים וקראו
את המנילה בלדל להלשין
ואמר קר רלוי שהשנה זריכה
להמעבר ונעברה (שם). שהיו
אומרים עד הפורים.
לפניך הלא כהני כן
שהיו שאל חכמים אומרים
עד הפורים מעברין וסוג
אין מעברין (שם). שואלין
בהלכות הפסח. וי' מרחק
לז"ל ימי' לשלוש י"ד
שכבר שנתו מן הדרכים
לעשות הפסח כסוף י' ואפי'
ללולוי בחמץ (שם). חדש
בחדשו לחדשי השנה.
כל הני חדשים לנה ל'
(מגילה כ"ב). מדועין ימי' כמי'
לדרסה לומר לך יס
חדש שחלה לך לחדש
הקרבנות והלשון מתרומה
חדשה (יומא ט"ה) שחלה לך
לחדש בהלכות עולות מתמיד
ומוספין מתרומה חדשה, וזהו
ניסן (מגילה ט"ז).

מוסף רש"י

אין מעברין השנה לפני
ר"ה. אין יושבין צ"ד קודם
לכא השנה לעין וומר
תמעבר שנה זו בשני אדרים,
מפני שיש שנה צדכר
קודם שיעבד ומולוי בחמץ
(סנהדרין י"ב). אבל מפני
הדחק. שמה לא יכא שם
צ"ד מוסף קמון לאדר ואפי'
שמה לא מנלן דלומי ועבד
על ידן. מעברין אותה.
ומידעין לגולה אחר ר"ה מיד
שעברתה (שם). ואעפ"כ
אין מעברין. אותה בשני
החדשים האחרים אלא בשני
אדר יעשו שני אדרים (שם).
הן העידו. ר' יהושע ור'
פפייס בנמ' עדות (סנהדרין
טז). שמעברין השנה כל
אדר. ואעפ"כ שלא נמלטו
לעבר קודם הפורים וקראו
את המנילה בלדל להלשין
ואמר קר רלוי שהשנה זריכה
להמעבר ונעברה (שם). שהיו
אומרים עד הפורים.
לפניך הלא כהני כן
שהיו שאל חכמים אומרים
עד הפורים מעברין וסוג
אין מעברין (שם). שואלין
בהלכות הפסח. וי' מרחק
לז"ל ימי' לשלוש י"ד
שכבר שנתו מן הדרכים
לעשות הפסח כסוף י' ואפי'
ללולוי בחמץ (שם). חדש
בחדשו לחדשי השנה.
כל הני חדשים לנה ל'
(מגילה כ"ב). מדועין ימי' כמי'
לדרסה לומר לך יס
חדש שחלה לך לחדש
הקרבנות והלשון מתרומה
חדשה (יומא ט"ה) שחלה לך
לחדש בהלכות עולות מתמיד
ומוספין מתרומה חדשה, וזהו
ניסן (מגילה ט"ז).

רוז אביב. שיהו רוצ בתזואות

מתצרכות זו: שיש בו אסיפה.
שמכניסין בו פירות לבית מפני
הגשמים וכל הקץ הן עשויות גדישין
לייצב: ראשון למיתים. למעשה המן:
וטנא דיון. עלזה תנא צמתי' ר"ה
לחדשים: צעניא מניסן.
בצמתי' וכי רשאין צ"ד ליצב ולעין
צורכי עיבור א' ר"ה צניסן: אין
מעברין. אין מעינין צורכי צורכי
להודיע לגולה שעברו צ"ד את השנה
שלא ישמחה הדבר עד אדר הצא:
אזל מפני הדחק. שמפחדין שלא
יגזרו נכרים * מלשצ צ"ד או שצריך
הנשיא לחלץ המלך ואין מעברין לא"כ
ירכה נשיא כדאמר דסנהדרין (דף
ט"ז). ואעפ"כ אין מעברין אלא אדר.

אין מוספיין חדש על השנה אלא אדר
דכתיב שומר את חדש הצביי חדש
הסמון לצביי עבר שיצא אביב
צומנו: הפסקת עיבורין. שכיון שקדשו
את החדש לשם ניסן פסקה שנה
שעברה מלחיות מעוברת עוד שאין
רשאין לעשות ניסן אדר שכבר נכנסה
שנה אחרת לעין עיבור: סס העידו.
רבי יהושע ור' פפייס שמעברין את
השנה כל אדר אס רלוי צ"ד לאחר
הפורים שהשנה זריכה להמעבר
מעברין אותה: שהיו אומרים עד
הפורים. לפי שהיו חכמים אומרים
שאין מעברין לא"כ ומשבו צדכר לפני
הפורים לכן החקקו לעדות זו: אפי'
ללולוי בחמץ. שכבר מן הפורים ואילן
התחילו הדרכים לדרוש צדכס בהלכו'
הפסח החקקו השומעים לעשות פסח
לסוף ל' יום ואם יעברו צ"ד את השנה
לא יתקבלו דברי שלוחי צ"ד לשומעין
לדמות את הפסח שכבר שמוע מן
הדרכים: הפסקת לא קא מיי'. צראשי
שנים דהפסקה לא קא מיי' חדש
בחדשו לחדשי. חדשי יתירא לדרסה:

יפה

אלא שחיסר מצוה * ויחיד שהתנדב משלו כשרין בלבד שימסרם לצבור * פשיטא מהו דתימא ליחוש שמא
לא

תורה אור השלם

1. החדש הזה לכם ראש
חדשים ראשון הוא לכם
לחדשי השנה: שמו יב ב
2. שמור את חמדת האביב
ועשית פסח לך אלקיך כי
בחדש האביב הוציאך *
אלדך ממצרים לללל:
דברים טו א
3. אך בחמשה עשר יום
לחדש השביעי באסףכם
את תבואת הארץ ואתגו
את חג * שבעת ימים ביום
הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון:
ויקרא כג לט
4. ביום עשרת ארבעה
לעשרת עשר חדש הוא
חדש שבט בשנת שתים
לחדש הזה דבר * אל
וכריתו בו ברכיתו בו עזרא
הנביא לאמר: זכירה א ו
5. ותלקח אסתר אל המלך
אחשורוש אל בית מלכותו
בחדש העשירי הוא חדש
טבת בשנת שבע
למלכותו: אסתר ב טו
6. ויהי בשנת ארבע לחדש המלך היה דבר * אל זכריתא בארבעה לחדש הששעי בכסלה: זכירה ז א 7. ויקראו ספרי
המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויקתב ככל אשר צוה מרדכיך אל היהודים ואל
אחשורפניס והפחות ושרי המדינות אשר מהדו ועד בוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה מדינה ככתבה ועם ועם
כלשון ואל היהודים ככתבם וכלשונם: אסתר ח ט 8. בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתים עשרה למלך
אחשורוש הפלי פור הוא הגדול לפני הקן מיום למי ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר: אסתר ג 9. ומספרים חצי הודין יקחה לפי השלישית הודין לאילן ורביעת הודין לכפש * ואת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה: במדבר כח יד
10. החדש הזה לכם ראשון לחדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שמות יב ב 11. ארץ אשר * אלדך ירש אתה תמיד עיני * אלדך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה: דברים יא יב

לחדשי השנה, חדש והבא קרבן מתרומה חדשה, וכתיב ביה בניסן ראשון
וגמר שנה שנה מניסן. וכי הא דתניא קרבנות הצבור באחד בניסן
ואם הביא מן הישן יצא, אלא שחיסר מצוה [מצוה]. ויחיד שהתנדב משלו כשרין, ובלבד שימסרם לצבור.